

nota van B&W

Onderwerp Actualisering beleidsregels en Financieel besluit sociaal domein 2026

Portefeuillehouder Mr. Charlotte van der Meij, Charif El Idrissi, MSc
Collegevergadering 16 december 2025
Inlichtingen Niels Scheele, Rinske Veldkamp
Registratienummer 12829623

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college heeft besloten om:

1. de volgende beleidsregels vast te stellen:
 - Beleidsregels schuldhelpverlening gemeente Haarlemmermeer 2026;
 - Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Haarlemmermeer 2026;
 - Beleidsregels minimaregelingen gemeente Haarlemmermeer 2026;
 - Beleidsregels herziening, intrekking, terug- en invordering gemeente Haarlemmermeer 2026;
 - Beleidsregels verhaal gemeente Haarlemmermeer 2026;
 - Beleidsregels krediethypotheek en pandrecht gemeente Haarlemmermeer 2026;
 - Beleidsregels verlaging bijstandsnorm gemeente Haarlemmermeer 2026;
 - Beleidsregels vrijlating giften en kostenbesparende bijdragen gemeente Haarlemmermeer 2026;
 - Beleidsregels inkomstenvrijlating gemeente Haarlemmermeer 2026;
 - Beleidsregels bestuurlijke boete gemeente Haarlemmermeer 2026;
 - Beleidsregels leefgeld en brede ondersteuning ontheemde Oekraïners gemeente Haarlemmermeer 2026;
 - Beleidsregels re-integratie gemeente Haarlemmermeer 2026;
 - Beleidsregels inburgering gemeente Haarlemmermeer 2026.
2. het Financieel besluit sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2026 vast te stellen;
3. de volgende beleidsregels in te trekken:
 - Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Haarlemmermeer 2025;
 - Beleidsregels minimaregelingen gemeente Haarlemmermeer 2025;
 - Beleidsregels herziening, intrekking, terug- en invordering gemeente Haarlemmermeer 2025;
 - Beleidsregels verhaal gemeente Haarlemmermeer 2025;
 - Beleidsregels krediethypotheek en pandrecht gemeente Haarlemmermeer 2025;
 - Beleidsregels verlaging bijstandsnorm gemeente Haarlemmermeer 2025;
 - Beleidsregels vrijlating giften gemeente Haarlemmermeer 2025;
 - Beleidsregels inkomstenvrijlating gemeente Haarlemmermeer 2022;
 - Beleidsregels bestuurlijke boete gemeente Haarlemmermeer 2021;

- Beleidsregels leefgeld en brede ondersteuning ontheemde Oekraïners gemeente Haarlemmermeer 2025;
 - Beleidsregels re-integratie gemeente Haarlemmermeer 2025;
 - Beleidsregels inburgering gemeente Haarlemmermeer 2025.
4. het Financieel besluit sociaal domein 2025 in te trekken.

2. Samenvatting

De vast te stellen beleidsregels zijn nadere regels bij de geldende Verordening sociaal domein gemeente Haarlemmermeer (12166095). Wijzigingen in wet- en regelgeving, jurisprudentie en nieuwe inzichten op basis van de uitvoering vormen aanleiding voor aanpassing van bestaande beleidsregels of het opstellen van nieuwe beleidsregels.

De wetswijzigingen samenhangend met de per 1 januari 2026 in werking tredende Participatiewet in balans beoogt meer menselijke maat, vertrouwen en eenvoud in de uitvoering, zoals meer ruimte voor mantelzorg in het kader van re-integratie en een verbreding van de vrijlating van giften en kostenbesparende bijdragen.

Per 1 januari 2026 gaan wij zelf de intake, stabilisatie en nazorg van schuldhulpverlening uitvoeren. Daarom stellen we nieuwe beleidsregels vast om de schuldhulpverlening goed uit te kunnen voeren. De beleidsregels beschrijven wanneer iemand gebruik kan maken van schuldhulpverlening.

In het Financieel besluit sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2026 (Financieel besluit) actualiseren we diverse bedragen op basis van indexatie. Daarnaast zijn in een aantal artikelen wijzigingen doorgevoerd, bijvoorbeeld de grondslag voor de berekening van de bedragen.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Wat is de aanleiding, context?

De beleidsregels zijn nadere regels bij de geldende Verordening sociaal domein gemeente Haarlemmermeer. Wijzigingen in wet- en regelgeving, jurisprudentie en nieuwe inzichten op basis van de uitvoering vormen aanleiding voor aanpassing van bestaande beleidsregels of het opstellen van nieuwe beleidsregels.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

We actualiseren dertien beleidsregels in het sociaal domein en stellen nieuwe beleidsregels vast voor schuldhulpverlening, zodat ons beleid aansluit op wijzigingen in wet- en regelgeving, jurisprudentie en nieuwe inzichten op basis van de uitvoering. De beleidsregels en het Financieel besluit van 2025 met gelijknamige titels trekken we in. Voor een efficiënt proces doen we dit zoveel mogelijk in één besluit. Inhoudelijke wijzigingen lichten we hieronder per beleidsregel toe.

Beleidsregels schuldhulpverlening (nieuw)

Op dit moment hebben wij geen beleidsregels schuldhulpverlening. Om schuldhulpverlening goed uit te voeren, zijn deze wel nodig. Per 1 januari 2026 gaan wij zelf de intake, stabilisatie en nazorg uitvoeren. De beleidsregels schuldhulpverlening zijn gebaseerd op de principes van de basisdienstverlening schuldhulpverlening. De basisdienstverlening schuldhulpverlening heeft als doel het hulpaanbod rondom schuldhulpverlening toegankelijker te maken en bestaat in iedere gemeente uit minimaal dezelfde elementen. Hierbij valt te denken aan het ondertekenen

van het Convenant Lokale Overheid (CLO), het landelijk verder ontwikkelen van het Schuldenknooppunt, het aansluiten bij de Landelijke Pauzeknop en het uniform en gestandaardiseerd verzamelen en delen van data (DDAS).

Aangezien wij deze beleidsregels voor 1 januari 2026 willen vaststellen om de schuldhelpverlening goed uit te kunnen voeren, is de keuze gemaakt om deze nieuwe beleidsregels schuldhelpverlening niet ter advies voor te leggen aan de Participatieraad. Het is gebruikelijk om voor nieuwe beleidsregels advies te vragen. Bij bestaande beleidsregels die worden aangepast doen we overigens niet. De Participatieraad kan, zoals in elk geval, ons hier wel ongevroegd op adviseren. Indien nodig passen wij de beleidsregels op later moment aan.

Beleidsregels bijzondere bijstand

We scherpen ons beleid aan omtrent het toekennen van bijzondere bijstand met terugwerkende kracht en de vermogensgrens voor bepaalde situaties om aansluiting te vinden met omliggende gemeenten, zoals Amsterdam. Daarnaast leggen we een al bestaande werkwijze over overbruggingsuitkeringen voor levensonderhoud formeel vast en maken we duidelijk dat om in aanmerking te komen voor bijzondere bijstand voor medische kosten onze collectieve verzekering als voorliggend wordt beschouwd.

Beleidsregels minimaregelingen

Voor de regeling tegemoetkoming schoolkosten van het Kindpakket gaan we vaste leeftijdsgrenzen hanteren in plaats van onderwijsvorm. Dit is effectiever en scheelt in onze uitvoeringskosten.

Beleidsregels herziening, intrekking, terug- en invordering

We verduidelijken dat de regels voor het afzien van invordering ook van toepassing zijn op bedrijfskapitaal voor de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Invorderingen met betrekking tot Tozo bedrijfskapitaal worden overigens direct afgedragen aan het Rijk.

Beleidsregels vrijlating giften en kostenbesparende bijdragen

Met de veranderingen door de Participatiewet in balans komt er een bredere uitleg van de vrijlating van giften. Hierdoor dienen wij ook rekening te houden met kostenbesparende bijdragen van de inwoner. Op dit punt actualiseren wij ons beleid.

Beleidsregels inkomstenvrijlating

Inwoners in de bijstand vanaf 27 jaar kunnen tot een wettelijk niveau bijverdienen met behoud van hun uitkering. Hiervoor passen we een inkomstenvrijlating op de bijstandsuitkering toe. De Participatiewet in balans biedt in het gedoogjaar 2026 al de mogelijkheid om voor jongeren tot 27 jaar een inkomstenvrijlating toe te passen die formeel vanaf 2027 gaat gelden. Van deze mogelijkheid maken wij gebruik, omdat het Rijk het stimuleert om vooruit te lopen op de wijzigingen die betrekking hebben op jongeren (in de bijstand).

Beleidsregels bestuurlijke boete

We actualiseren ons beleid naar aanleiding van de uitspraak van de Hoge Raad van 6 september 2024 (ECLI:NL:HR:2024:1135). Bestuursorganen dienen, naast het geven van een waarschuwing, de betrokkene tijdig te informeren over het recht op rechtsbijstand.

Beleidsregels leefgeld en eigen bijdrage ontheemden Oekraïners

We verhelderen in beleid dat er de eigen bijdrage met terugwerkende kracht kan worden opgelegd (maximaal twee maanden).

Beleidsregels re-integratie

Ondersteuning niet-uitkeringsgerechtigden

In het kader van de Wet van school naar duurzaam werk moeten gemeenten jongeren tot 27 jaar preventieve en passende ondersteuning bieden bij terugkeer naar school, werk of een combinatie daarvan. Dit betekent dat een bredere doelgroep van niet-uitkeringsgerechtigden toegang moet krijgen tot de begeleiding en voorzieningen in het kader van de Participatiewet.

Mantelzorg

Bijstandsgerechtigden krijgen meer ruimte om mantelzorg te verlenen of te ontvangen zonder gevolgen voor hun uitkering. Hiervoor worden enkele artikelen over mantelzorg toegevoegd om het beleid in lijn te brengen met de Participatiewet in balans.

Maatschappelijke participatie

Met de Participatiewet in balans blijft de generieke participatieplicht van kracht. Hierin is arbeidsinschakeling het uitgangspunt, maar in plaats van sociale activering en de tegenprestatie wordt maatschappelijke participatie als optie naast arbeidsinschakeling mogelijk. Daarmee verschuift de nadruk van moeten naar kunnen: mensen worden aangemoedigd om op een manier die bij hen past bij te dragen aan de samenleving. De wettelijke basis voor de tegenprestatie vervalt dus en daarom halen we het ook de beleidsregels. Met deze wijzigingen brengen we het beleid in lijn met de wet.

Financieel besluit sociaal domein 2026

Diverse bedragen zijn geactualiseerd op basis van indexatie. Daarnaast zijn er bij een aantal artikelen wijzigingen doorgevoerd, bijvoorbeeld met betrekking tot de berekening van de bedragen.

De recente uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (30 september 2025, ECLI:NL:CRVB:2025:1276) biedt gemeenten ruimte om het minimum uurtarief te hanteren in plaats van het tarief uit de cao VVT (Verzorging, Verpleging, Thuiszorg en Jeugdgezondheidszorg). Op basis van deze uitspraak passen we het huidige pgb-tarief voor informele zorg aan van € 25,65 naar € 20 per uur. Het nieuwe tarief sluit aan bij de eerdere uitvoeringspraktijk in Haarlemmermeer (2022–2023) en wordt beschouwd als toereikend en redelijk voor de inzet van informele zorgverleners uit het sociaal netwerk. Het tarief wordt toegepast nadat de Verordening sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2026 in werking treedt en de grondslag voor het tarief is gewijzigd.

Om de overgang voor cliënten soepel te laten verlopen, wordt een afbouwregeling toegepast. Lopende beschikkingen blijven ongewijzigd tot de einddatum. Voor cliënten met het huidige tarief van € 25,65 per uur waarbij de beschikking in 2026 afloopt wordt het tarief bij verlenging eerst verlaagd naar € 23,80 per uur en vervolgens naar € 20 per uur.

Het vaststellen van de verordening door de raad vindt later plaats dan het vaststellen van het financieel besluit door het college. Daardoor kan het nieuwe lagere tarief voor informele zorg niet per 1 januari 2026 ingaan, maar vanaf het inwerking treden van de verordening. In de begroting is geen rekening gehouden met het lagere tarief. Het later inwerking treden heeft daarom alleen als gevolg dat het beperkte gunstige financiële effect pas later merkbaar is.

De hoogte van het tarief voor pgb is 80% van de gemiddelde kostprijs van gecontracteerde aanbieders. Dit betekent dat met het indexeren van de tarieven voor gecontracteerde aanbieders met 5,13% voor 2026, ook de gemiddelde tarieven voor pgb stijgen. Het indexatiepercentage is niet één op één van toepassing op alle pgb-tarieven, maar gemiddeld zullen de kosten wel stijgen. Deze kosten worden gedekt uit de stelpost voor indexatie.

In bijlage 1 is het totaaloverzicht van wijzigingen, inclusief tekstuele en technische aanpassingen, opgenomen in een was-wordt-lijst. Deze aanpassingen aan de beleidsregels bieden een basis voor een actueel beleid en een duidelijke dienstverlening aan de inwoner.

Wat zijn de kanttekeningen en risico's?

Wanneer de dertien beleidsregels met betrekking tot het sociaal domein niet worden aangepast, lopen we het risico dat een bezwaar gegrond verklaard wordt, bijvoorbeeld door het ontbreken van een juiste grond om een voorziening te weigeren.

De beleidsregels schuldhelpverlening leggen wij niet ter advies voor aan de Participatieraad hoewel dit wel gebruikelijk is bij nieuwe beleidsregels. De Participatieraad kan, zoals in elk geval, ons hier wel ongevraagd op adviseren. Indien nodig passen wij de beleidsregels op later moment aan.

3.3 Wat mag het kosten?

De kosten van de uitvoering van deze nota wordt geraamd op € 113.000 voor indexering persoonsgeboden budget (PGB). De kosten worden gedekt uit de in het programmabegroting beschikbare budget van het overzicht algemene dekkingsmiddelen, taakveld 0.8.

De kosten voor het uitvoeren van de aanvullende wettelijke taken van de Wet van school naar duurzaam werk worden gedekt vanuit een ophoging van € 92.000 van de decentralisatie-uitkering, dat toegevoegd wordt aan het budget in beleidsdoel C Het toeleiden naar werk en meedoen in de samenleving, taakveld 6.5 van het programma Zorg en werk.

Wat zijn de financiële risico's?

Onze gemeente loopt geen vermeldenswaardige financiële risico's bij de uitvoering van deze nota.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?

Het college is verantwoordelijk voor het vaststellen van beleidsregels. Binnen het college zijn de portefeuillehouder Werk en Inkomen en de portefeuillehouder Zorg en Welzijn het eerste aanspreekpunt.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?

De vastgestelde dertien beleidsregels en het Financieel besluit worden ter informatie aan de Participatieraad sociaal domein Haarlemmermeer verzonden.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad/het college over de voortgang worden geïnformeerd?

Bij een volgende actualisatieronde op de beleidsregels in het sociaal domein en het Financieel besluit, worden deze ter vaststelling aan ons college voorgelegd.

3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de MRA en er zijn met betrekking tot dit onderwerp geen regionale afspraken gemaakt.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris,

Hermineke van Bockxmeer

de burgemeester,

Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage(n)

- Was-wordt lijst beleidsregels en financieel besluit sociaal domein 2026
- Beleidsregels schuldhelpverlening gemeente Haarlemmermeer 2026
- Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Haarlemmermeer 2026
- Beleidsregels minimaregelingen gemeente Haarlemmermeer 2026
- Beleidsregels herziening, intrekking, terug- en invordering gemeente Haarlemmermeer 2026
- Beleidsregels verhaal gemeente Haarlemmermeer 2026
- Beleidsregels krediethypotheek en pandrecht gemeente Haarlemmermeer 2026
- Beleidsregels verlaging bijstandsnorm gemeente Haarlemmermeer 2026
- Beleidsregels vrijlating giften en kostenbesparende bijdragen gemeente Haarlemmermeer 2026
- Beleidsregels inkomstenvrijlating gemeente Haarlemmermeer 2026
- Beleidsregels bestuurlijke boete gemeente Haarlemmermeer 2026
- Beleidsregels leefgeld en eigen bijdrage ontheemde Oekraïners gemeente Haarlemmermeer 2026
- Beleidsregels re-integratie gemeente Haarlemmermeer 2026
- Beleidsregels inburgering gemeente Haarlemmermeer 2026
- Financieel besluit sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2026